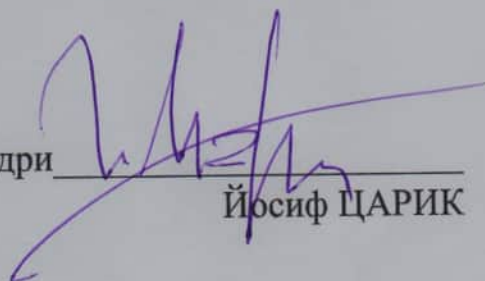

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра зоології

Затверджено
на засіданні кафедри зоології
біологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 9 від 24 січня 2024 р.)

Завідувач кафедри

Йосиф ЦАРИК

Силабус з навчальної дисципліни «Тварини, які змінили хід історії»
що викладається в межах ОПП «Біохімія», «Біофізика», «Генетика», «Ботаніка»,
«Зоологія», «Мікробіологія», «Фізіологія людини і тварин», «Фізіологія рослин»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 091 Біологія та біохімія

Львів 2024

Назва курсу	Тварини, які змінили хід історії
Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Біологічний факультет, кафедра зоології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	09 Біологія, 091 "Біологія та біохімія"
Викладачі курсу	Професор кафедри зоології д.б.н. Бокотей Андрій Андрійович
Контактна інформація викладачів	andriy.bokotey@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). (вул. Грушевського 4, ауд. 314)
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Тварини, які змінили хід історії» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 091 Біологія та біохімія для ОПП «Біохімія», «Біофізика», «Генетика», «Ботаніка», «Зоологія», «Мікробіологія», «Фізіологія людини і тварин», «Фізіологія рослин», яка викладається в III-му семестрі в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Для студентів денної форми на лекції відведено 32 год., на практичні заняття – 16 год. та 72 год. для самостійної роботи
Коротка анотація курсу	Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Історичне значення тварин у розвитку людського суспільства. Змістовий модуль 2. Тварини, що мали найбільший вплив на прогрес людства. У першому модулі студенти глибше засвоюють розуміння впливу представників тваринного світу на різні аспекти життєдіяльності людини (наука, медицина, мистецтво та ін.). У другому модулі розширюють знання про найвагоміший вплив на розвиток людства окремих видів і груп тварин.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни «Тварини, які змінили хід історії» є засвоєння знань щодо історичного значення тварин для людини і суспільства, сфери застосування (використання) різних видів і груп тварин людиною. Розповідає про «відомих» собак, котів, мавп, коней і багатьох інших тварин, які увійшли в історію. Цей курс розкриває переваги та недоліки синантропних видів тварин з точки зору людини. Насамкінець наголошує на неможливості поступу людської цивілізації без взаємодії з тваринами.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Beebe T.J.C. Impacts of Human Population on Wildlife. Cambridge: Cambridge University Press, 2022. – 293 p. 2. Breed V. D. Conceptual Breakthroughs in Ethology and Animal Behavior. Cambridge: Academic Press, 2017. – 250 p. 3. Загороднюк, І. Наземні хребетні України: адвентивна складова. Київ, 2023. – 62 с. 4. Біоніка в дизайні середовища: навч. посіб. / С. В. Сьомка. - К.: Ліра-К, 2018. – 248 с.

	<p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Топачевський А.О. З Божого саду. Рослини і тварини у Святому Письмі. 2-ге вид. К.: «Веселка», 2016. – 279 с. 2. Булаховський К., Гаврилюк М. Розповіді про тварин та їх назви. К.: Література та мистецтво, 2020. - 272 с. 3. Marwel G.L. Opowieści o zwierzętach, które zmieniły świat. Warszawa: Znak Emotikon, 2019. 160 s.
Тривалість курсу	один семестр
Обсяг курсу	120 год., з яких 48 год. аудиторних занять, з них 32 год. лекцій, 16 год. практичних занять та 72 год. самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - значення тварин для людини і суспільства, сфери застосування (використання) різних видів і груп тварин людиною; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінювати переваги та недоліки синантропних видів тварин з точки зору людини.
Ключові слова	тваринний світ, історія людської цивілізації, взаємодія людини і тварин, синантропізація.
Формат курсу	очний/заочний
Теми	наведено у табл. 1
Підсумковий контроль, форма	залік у кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з зоології безхребетних, зоології хребетних, екології, а також дисциплін, достатніх для сприйняття категорійного апарату предмету.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентація (ілюстрація, демонстрація), розповіді, пояснення, дискусія
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Змістовий модуль 1. Розподіл балів за формами оцінювання: - тести із теоретично (80%) і практично (20%) орієнтованими завданнями – 30 балів; - оцінка якості виконання практичних завдань – до 20 балів.</p> <p>Змістовий модуль 2 Розподіл балів за формами оцінювання: - тести із теоретично (80%) і практично (20%) орієнтованими завданнями – 30 балів; - оцінка якості виконання практичних завдань – до 20 балів.</p> <p>Залік отримує студент, який відпрацював та захистив усі практичні заняття.</p>
Питання до іспиту (замірів знань)	Тварини на наскельних рисунках печери Альтаміра. Зображення тварин у печері Ласко. Які тварини зображені на монетах різних країн і чому? Тварини на гербах і прапорах країн світу. Тварини-герої сучасних кінофільмів. Тварини в творчості української художниці Марії Примаченко. Тварини на картинах німецького

	художника Альбрехта Дюрера. Яких українських художників-анімалістів ви знаєте? Ссавці, що літали у космос і їхні долі. Лабораторні миші та їхнє значення у медицині. Земноводні як об'єкти наукових експериментів. Тварини в експериментах Роберта Коха. Роль собак в експериментах Івана Павлова. Що таке криптиди і їхня класифікація. Чупакабра – міфи і реальність. Снігова людина – історія міфотворення. Лохнеське чудовисько. Чи можливе існування кракена? Біоніка – історія і перспективи. Як наука використала знання про ехолокацію кажанів? Чого людина навчилася вивчаючи політ птахів? Історія одомашнення собаки. Породи свійських собак та їх призначення. Особливості та способи дресирування собак. Породи собак найкращі для сім'ї з дітьми. Службові собаки та їхнє утримання. Мисливські собаки та їхня класифікація. Історія собаки Балто. Історія собаки Хатіко. Історія рятівника Баррі. Історія одомашнення свійської кішки. Вплив кішок на інших тварин. Особливості утримання кішок в домашніх умовах. Історія одомашнення коня. Домашній кінь в історії українців. Походження і поширення світом пацюка сірого. Роль пацюка сірого у поширенні інфекційних хворіб. Голубівництво і війни. Бджолярство і його значення для людини. Шовківництво і його значення для розвитку людства. Медичне значення синантропних видів тварин. Інвазійні види ссавців та їхній вплив на автохтонну фауну. Інвазійні види птахів у фауні України. Вплив воєнних дій на фауну тварин та наслідки цього для людини. Роль службових тварин під час війни в Україні.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу

Таблиця 1

Схема курсу «Тварини, які змінили хід історії»

Тиж-день	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література / ресурс для виконання завдань (за потреби)	Термін виконання
1	Тварини у мистецтві (живопис, книги, кіно, геральдика та нумізMATика)	Лекції – 4 год, практ. заняття 2 год; самостійна робота – 9 год		1 тиждень
2	Тварини в легендах і віруваннях людей. Тварини в наукових експериментах (медицина, космос)	Лекції – 4 год, практ. заняття 2 год; самостійна робота – 9 год		1 тиждень
3	Тварини з незвичною поведінкою та іншими особливостями. Тварини-людожери і тварини, що рятували людей	Лекції – 4 год, практ. заняття 2 год; самостійна робота – 9 год		1 тиждень
4	Біоніка	Лекції – 4 год, практ. заняття – 2 год, самостійна робота – 9 год		1 тиждень
5	Собака – вірний друг людини. Кінь – універсальний помічник	Лекції – 4 год, практ. заняття – 2 год, самостійна робота – 9 год		1 тиждень

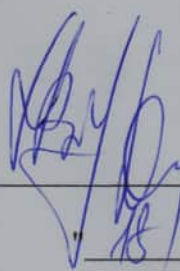
6	Кішка, що й надалі ходить сама по собі. Пацюк сірий – одвічний і нездоланний ворог	Лекції – 4 год, практ. заняття 2 год; самостійна робота – 9 год		1 тиждень
7	Птахи і людина. Комахи (шовкопряд, бджола)	Лекції – 4 год, практ. заняття 2 год; самостійна робота – 9 год		1 тиждень
8	Синантропні та інвазійні види тварин. Тварини і війна в Україні	Лекції – 4 год, практ. заняття 2 год; самостійна робота – 9 год		1 тиждень

Автор

Андрій БОКОТЕЙ

"Погоджено"

Голова методичної ради
біологічного факультету
Віталій ГОНЧАРЕНКО

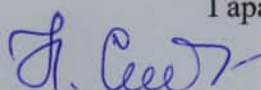

" 18 " січня 2024 р.

" " " 2024 р.

Гарант ОПП «Мікробіологія»

Гарант ОПП «Біохімія»

 Наталія СИБІРНА

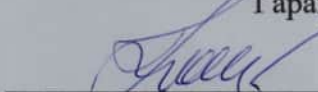
" 17 " 01 2024 р.

Гарант ОПП «Біофізика»

 Марта БУРА

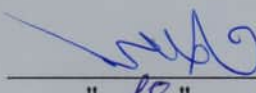
" 15 " 01 2024 р.

Гарант ОПП «Генетика»

 Наталія ГОЛУБ

" 16 " 01 2024 р.

Гарант ОПП «Ботаніка»

 Анастасія ОДІНЦОВА

" 18 " 01 2024 р.

Гарант ОПП «Зоологія»

 Ігор ДИКИЙ

Андрій Бокотей

Гарант ОПП «Фізіологія людини і тварин»

 Оксана ІККЕРТ

" 16 " 01 2024 р.

Гарант ОПП «Фізіологія рослин»

 Наталія РОМАНЮК

" 12 " 01 2024 р.